

Genel Yayın Sıra No: 210
2012 / 12
ISBN No: 978-605-5316-19-8

Yayına Hazırlayan
Av. Filiz SARAÇ - Av. Burcu ÖZTOPRAK

Tasarım / Uygulama / Baskı
Ege Basım
Esatpaşa Mah. Ziya Paşa Cad. No:4/1
Ege Plaza 34704 Ataşehir/İST.
Tel: 0216 470 44 70

Bu kitap İstanbul Barosu Yönetim Kurulu Kararı ile
bin adet basılmıştır.

STAJYER AVUKATIN Hak ve Yüklümlükleri

İstanbul Barosu Staj Eğitim Merkezi

Yayın No: 5

İSTANBUL BAROSU YAYINLARI

İstiklal Caddesi Orhan Adli Apaydın Sokak

1. Baro Han Beyoğlu / İstanbul

Tel: (0212) 251 63 25 (pbx)

Faks: (0212) 293 89 60

dergi@istanbulbarosu.org.tr

İÇİNDEKİLER

SUNU	7
I- AVUKATLIK STAJININ AMACI	9
II- STAJYER AVUKATLARIN MESLEK KURALLARINA UYMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ	10
III- STAJ BAŞVURUSU	10
IV- AVUKATLIK STAJININ BÖLÜMLERİ	13
A- ADLİYE STAJI	14
B- AVUKAT YANINDA STAJ	18
V- MUVAFAKATNAME	19
A. MUFAKATNAME VE YETKİ BELGESİ FARKI	20
B. MUVAFAKATNAMELERE BARO PULU YAPIŞTIRILMASINA GEREK OLMADIĞI	21
C. İCRA CEZA MAHKEMELERİNDE STAJYER AVUKATLARIN DURUŞMALARA GİREBİLMESİ ...	22
D. STAJYER AVUKATA MUFAKATNAME İLE GÖREVİNİ İFA ETTİĞİ SIRADA İŞLENEN SUÇLAR	23
VI- STAJYER AVUKATIN ÜCRET ALMAMASI	23
VII- STAJ EĞİTİM MERKEZİ	24
A. SEM'DE EĞİTİM	26
B. DERSLERDE DEVAM ZORUNLULUĞU	27
C. ANKET ÇALIŞMASI	28
D. ADLİ YARDIM NÖBETİ	28
VIII- DİĞER KONULAR	28
A. STAJ KREDİSİ	29
B. YANINDA STAJ YAPILAN AVUKATIN DEĞİŞTİRİLMESİ	34
C. STAJIN KESİNTİSİZ YAPILMASI VE İSTİSNALARI	35
D. STAJYER AVUKATLARIN SAĞLIK SİGORTA VE GÜVENCELERİ	36
E. KILIK KIYAFET	38
F. RUHSAT BAŞVURUSU	40
IX- SONUÇ	41
EKLER	42

KISALTMALAR

AK : 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu

Av. Kan. Yön: Türkiye Barolar Birliği
Avukatlık Kanunu Yönetmeliği

m : madde

Stj. Kr. Yön. : Türkiye Barolar Birliği Staj Kredi Yönetmeliği

Stj. Yön : Avukatlık Staj Yönetmeliği

TBB : TBB Barolar Birliği

SUNU

Staj, avukatlığın hem en keyifli, hem de en zor dönemidir. Bu dönemde stajyer avukatlar, hak ve yükümlülüklerinin neler olduğunu, neleri yapıp, neleri yapamayacaklarını el yordamıyla öğrenmeye çalışırlar.

Her ne kadar, Avukatlık Hukuku ile Meslek İske ve Kuralları Staj Eğitim Merkezi (SEM)ndeki eğitim programı içerisinde işlenmekte ise de, stajyer sayısının çokluğu ve fiziki koşulların sınırlılığı nedeniyle stajyer arkadaşlarımızın SEM'deki eğitimi çoğu zaman, stajlarının son dönemlerine denk gelmektedir.

Sonuçta da, bilgi eksikliği bazen stajyer arkadaşlarımızın stajlarının iptaline veya uzamasına neden olabilmektedir.

Bunu önlemek için, stajyer avukat arkadaşlarımızın, stajlarının başlangıç aşamasında bilgilendirilmelerinin bir ihtiyaç olduğunu tespit eden Yürütme Kurulumuz, adliye stajının başlarında 'staja başlarken' adı ile bir bilgilendirme toplantısını uygulamaya soktu. Böylece, stajyer avukat arkadaşların, stajının daha başlangıç aşamasında, Baro ve SEM ile tanışmaları sağlandı.

Ancak, bunun da yeterli olmadığı görülünce, Avukatlık Hukuku ile Meslek İske ve Kuralları bölümündeki konuların önemli bir kısmı 4 günlük bir programla staj döneminin başında işlenmeye başlandı.

Stajın başlangıcında dağıtılmak üzere, bu çalışma hazırlandı. Böylece, stajyer avukat arkadaşlarımız, hak ve yükümlülüklerinin neler olduğunu, stajın bütün aşamalarında nelere dikkat etmeleri gerektiğini, bu kitapta derli toplu bir şekilde bulabileceklerdir.

Özverili bir çalışmayla bu kitabı hazırlayan SEM Yürütme Kurulu Üyelerimizden Av. Filiz Saraç ve Av. Burcu Öztoprak'a teşekkür ediyor ve bütün meslektaşlarımıza faydalı olacağını umuyoruz.

İstanbul Barosu Staj Eğitim Merkezi Yürütme Kurulu
Adına

SEM Başkanı
Av. M. Şeref KISACIK

I- AVUKATLIK STAJININ AMACI

Türkiye Barolar Birliği tarafından çıkarılan ve 12.12.2001 tarihinde 24615 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Avukatlık Staj Yönetmeliği'nin 1. Maddesinde yönetmeliğin amacına değinilirken, avukatlık stajının amacı da ortaya koyulmuştur:

STJ. YÖN. m. 1 - *Bu Yönetmeliğin amacı Avukatlık stajının hukuk bilgilerini bilimsel verilerden ayırmaksızın ve bilimin yöntemlerini kullanarak somut olaylara uygulayabilen, yargılama süresince yargılama faaliyetinin yönetimine ve kararın oluşumuna etkin biçimde katılabilen, meslek ilke ve kurallarına bağlı, hak arama özgürlüğünün yaşama geçmesi için uğraş veren, insan haklarına saygılı, demokrasi ve hukukun üstünlüğünden ayrılmayan, bağımsız ve özgür avukatların yetişmesi için hukuksal, sanatsal, eğitsel olanakların sağlanmasıdır.*

Bunun dışında Anayasa Mahkemesi'nin 15.10.2009 tarihli 2007/16 E, 2009/147 K sayılı kararı da avukatlık stajının önemini aşağıdaki şekilde vurgulamıştır:

“... Hukuk devletinin olmazsa olmaz koşulu olan “bağımsız yargı”, yargının olmazsa olmaz koşulu olan “savunma” ile birlikte anlam kazanır. Savunma, “savunma-karar” üçgeninden oluşan yargının vazgeçilmez ögesidir. Adaletli bir yargılamanın varlığı, ancak avukatın etkin katılımıyla sağlanabilir. Avukatlığın önemi ve özelliği nedeniyle bu mesleğe girişin kimi koşul ve kayıtlamalara bağlı kalması, hukuk devletinin ve adil yargılanma hakkının gereğidir.

Avukatın seçkinliği ve üstün nitelikler taşıması, hem kamunun hem de yargının beklediği bir husus olup, bunun sağlanmasında mesleğin gelişmesine katkı kadar mesleğe seçilme de önem kazanır. Sadece temel hukuki konularda eğitilmiş olmak, bir mesleği yürütmek için yeterli olmaz. Mesleki açıdan yetkinlik, stajyerlik gibi özel eğitimlerin yanı sıra mesleğe girişte seçme ya da elemeyi de içerir...”

II- STAJYER AVUKATLARIN MESLEK KURALLARINA UYMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Stajyer avukatlara da Avukatlık Kanunu dışında meslek ilke ve kurallarına ve yönetmeliklere uyma zorunluluğu getirilmiştir. Bu yükümlülük, mesleğe başlayacak olan avukat adaylarının meslek kurallarını öğrenmesi ve uygulaması bakımından önemlidir. Avukatlık Kanunu'nun 23. Maddesinin son cümlesi uyarınca;

AK m. 23/Son cümle - *Stajyer, meslek kurallarına ve yönetmeliklerde belirlenen esaslara uymak zorundadır.*

Aynı zamanda Avukatlık Staj Yönetmeliği'nin 25. Maddesi uyarınca da;

STJ. YÖN. m. 25 - *Stajyerler meslek kurallarına, bu Yönetmelik ve Barolar tarafından çıkarılacak iç yönetmeliklere ve Türkiye Barolar Birliği ilke kararlarına uymakla yükümlüdürler."*

Türkiye Barolar Birliği'nin 8-9 Ocak 1971 tarihli IV. Genel Kurulu'nda kabul edilmiş ve 26 Ocak 1971 tarihli TBB Bülteni'nde yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan meslek ilke ve kurallarına stajyer avukatlar da uymak zorundadır. Bu da stajyer avukatların avukatlık mesleğine ilişkin mevzuatı iyi bilmesini gerekli kılmaktadır. Stajyer avukatın kendi çalışmaları dışında, İstanbul Barosu Staj Eğitim Merkezi'nde verilen eğitim, hukuk fakültelerinin çoğunda avukatlık hukukunun ders programında yer almadığı göz önünde tutulursa önem kazanmaktadır.

III- STAJ BAŞVURUSU

A. STAJ BAŞVURUSU

1. Staj Başvurusunu Yapabilecekler:

Avukatlık Kanunu'nun 16. Maddesine göre aşağıdaki özellikleri taşıyan kişiler staj yapacakları yer Barosu'na bir dilekçe ile başvururlar:

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olanlar (AK m. 3/a)

- Türk hukuk fakültelerinden birinden mezun olan veya yabancı memleket hukuk fakültesinden mezun olup da Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunanlar (AK m. 3/b)
- Avukatlık Kanunu'na göre avukatlığa engel hali bulunmayanlar (AK m. 3/f)
- Sürekli staj yapmaya engel işleri bulunmayanlar
- Avukatlığa kabulde engel halleri taşımayanlar (AK m. 5)

2. Başvuru prosedürü ve eklenecek belgeler:

Yukarıdaki şartları taşıyan kişiler dilekçeye İstanbul Barosu'nun internet sitesinde yer alan belgeleri¹ de ekleyerek İstanbul Barosu'na başvururlar. Belgelerde eksikliği bulunan adayın başvurusu eksik belgeler tamamlanıncaya kadar işleme konulmaz.

3. İnceleme, İlan, Karar ve TBB'ne Gönderme:

Başvurma dilekçesinin kabulüyle birlikte Baro Başkanı levhada yazılı avukatlardan birini, stajyer adayının avukatlık mesleğine kabul için gerekli nitelikleri taşıyıp taşımadığını ve avukatlıkla birleşmeyen bir işle uğraşıp uğraşmadığını araştırmak ve sonucu hakkında rapor düzenlemek üzere görevlendirir. Görevlendirilen avukat, geçerli özrü dışında bu görevi kabul etmek ve en geç 15 gün içinde rapor vermek zorundadır. Baro, adayın başvurusunun incelenebilmesi için gerek duyduğunda, avukatlıkla birleşmeyen bir işle uğraşıp uğraşmadığını araştırma amacıyla, sosyal güvenlik kuruluşlarından ve adayın özelliğine göre kişi veya kuruluşlardan bilgi isteyebilir. (AK m. 19 , Stj. Yön. m. 5)

Başvurma dilekçesinin kabulü ve işlemlerin ta-

1 <http://www.istanbulbarosu.org.tr/Document.asp?DocumentIndex=/idariisler/stajsicil.htm> , erişim tarihi: 25.07.2011 .

mamlanmasından sonra stajyer adayının isteği ilan edilir. İlanların, işlemlerin tamamlanmasından itibaren en geç 10 gün içerisinde yapılması gerekir. İlan süresi 15 gündür. İlan, fotoğraflı bir yazının Baronun ve Adalet Komisyonunun bulunduğu adliye binasının uygun bir yerinde asılmak suretiyle yapılır. İlanın asıldığı ve indirildiği günler Baro tarafından bir tutanakla tespit edilir. Her avukat veya stajyer yahut diğer ilgililer, bu süre içinde, adayın stajyer listesine yazılmasına itirazda bulunabilirler. Şu kadar ki, itirazın incelenememesi, açık delil veya vakıaların gösterilmiş olmasına bağlıdır. (AK m. 18, Stj. Yön. m. 7)

Baro Yönetim Kurulu, itiraz süresinin bitmesinden itibaren 1 ay içinde, Avukatlık Kanunu'nun 19. Maddesinde belirtilen rapor ile dosya içinde bulunan belgeleri göz önünde bulundurarak adayın stajyer listesine yazılıp yazılmaması hakkında gerekçeli bir karar verir. Karar ilgiliye tebliğ edilmekle beraber, bir örneği de incelenmek üzere dosyası ile o yer Cumhuriyet Savcılığına verilir. Bu karar aleyhine, Baro Yönetim Kurulu üyeleri kararın verildiği toplantıya katılıp katılmadıklarına bakılmaksızın, karar tarihinden itibaren, o yer Cumhuriyet Savcısı kararın kendisine verildiği, ilgilisi ise kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde TBB'ne itiraz edebilirler. 1 ay içinde bir karar verilmemiş olması halinde talep reddedilmiş sayılır. Bu takdirde bir aylık sürenin bitiminden itibaren 15 gün içinde aday TBB'ne itiraz edebilir. TBB'ne itiraz üzerine verdiği kararlar, Adalet Bakanlığı'na ulaştığı tarihten itibaren 2 ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak, Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesi ile birlikte, TBB'ne geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, TBB Yönetim Kurulu'nca 2/3 çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç TBB tarafından Adalet Bakanlığı'na bildirilir. Adalet Bakanlığı'nın

verdiği kararlara karşı TBB, aday ve ilgili Baro; Adalet Bakanlığı'nın onaylamayıp göndermesi üzerine TBB tarafından verilen kararlara karşı ise Adalet Bakanlığı, aday ve ilgili Baro, idari yargı merciine başvurabilir. (AK m. 20 , Stj. Yön. m. 9)

Adayın başvurusu ve başvurusuna eklediği belgelerin birer örneği, Baro Başkanı tarafından onaylanarak TBB'ne gönderilir. AK m. 22/2 ve 3'te yazılı hallerde, adayın yanında staj yapacağı avukatın yazılı olmasına ait belge aranmaz. (Stj. Yön. m. 10)

IV. AVUKATLIK STAJININ BÖLÜMLERİ

Avukatlık stajı, 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nun Staj başlıklı dördüncü kısmının 15. Maddesi'nde düzenlenmiştir:

STJ.YÖN. m. 15 - (Değişik madde: 30/01/1979 - 2178/4 md.)

Avukatlık stajı bir yıldır. Stajın bu kısmında yer alan hükümler uyarınca ilk altı ayı mahkemelerde ve kalan altı ayı da en az beş yıl kıdemi olan (bu beş yıllık kıdem hesabına Kanunun 4 üncü maddesinde yazılı hizmette geçen süreler de dahildir.) bir avukat yanında yapılır.

Stajın hangi mahkeme ve adalet dairelerinde, ne surette yapılacağı yönetmelikte gösterilir.

Görülebileceği üzere stajın ilk altı ayı mahkemelerde, kalan altı ayı da en az beş yıl kıdemi olan avukat yanında olmak üzere bir yıldır.

A. ADLİYE STAJI:

Avukatlık stajı Avukatlık Staj Yönetmeliği'nin 13. Maddesi uyarınca Baranın, cumhuriyet savcısının ve hakimden denetiminde yapılır.

1. Adliye Stajının Sırası:

Staj listesine adı yazılı olan stajyerler, ilk altı ayda Mahkemelerde aşağıda belirtilen Avukatlık Staj Yönetmeliği'nin 12. Maddesi'nde ki sıraya göre stajlarını yaparlar:

STJ. YÖN. m. 12 - Mahkeme ve adalet dairelerin-

de staj, aşağıdaki sıra ve sürelerde yapılır:

- a) Cumhuriyet Savcılıklarında bir ay,
- b) Ağır Ceza Mahkemesinde bir ay,
- c) Asliye Ceza Mahkemesinde onbeş gün,
- d) Sulh Ceza Mahkemesinde onbeş gün,
- e) Sulh Hukuk Mahkemesinde onbeş gün,
- f) Asliye Hukuk Mahkemesinde (Ticaret, İş, Tapulama dahil) bir buçuk ay,
- g) İcra Tetkik ve İcra Dairesinde bir ay.

Adalet Komisyonu gerekli gördüğü takdirde bu sırayı değiştirebilir ve stajyerin isteği üzerine Ticaret, İş veya Tapulama Mahkemesinde staj yapılmasını sağlar.

Staj yapılan Baro bölgesinde idari yargı mahkemeleri varsa; staj, Cumhuriyet Savcılıkları ile idari yargı merciinde onbeşer gün olarak yapılır.

2. Adliye Stajının Yapılış Şekli:

Adliye stajı süresince stajyer avukatlar staj eğitimini aksatmadan duruşmalarda, keşiflerde, soruşturmalarda, kararın görüşülmesinde ve yazılmasında hazır bulunacaktır. Bunun dışında hakim ya da savcılar tarafından kendilerine verilen dosya ve kararları inceleyip, gerekli olması ya da denetiminde staj yapılan hakim ya da savcının stajyeri görevlendirmesi halinde rapor hazırlayacaktır. (STJ. YÖN. m. 13) Uygulamada, stajyer avukatlar, hakim ve savcı stajyerlerinden farklı olarak, mahkemelelere ya sadece imza atmaya gitmekte, ya da haftada bir veya iki defa duruşmaya girip imza atmaktadır. Ancak bu stajın verimliliği açısından doğru değildir. Hakim ve savcılar nasıl ki hakim ve savcı stajyerlerine özen gösteriyorsa, avukat stajyerlerine de aynı özeni göstermelidir.

Avukat, hakim ve savcı arasında astlık ve üstlük ilişkisi bulunmamakta, üstünlük farkı ve sıralaması da bulunmamaktadır. Bu üçlü arasındaki ilişki iş bölümü ilişkisidir. O nedenle sav, savunma ve karar üçgeninde görev alan hukukçuların mesleğe kabul,

meslek için ilerleme ve benzeri konularda eşit işleme tabi tutulması gerekir. Yargılama bir olay hakkında hukukun ne dediğinin bildirilmesidir. Hukukun yaşama sağlıklı geçmesi için bu üçlü arasında mesleğe kabul anlamında eşitliğin sağlanmasına bağlıdır. Çünkü yargılamanın bu üç öğesindeki olumlu veya olumsuzluğun hükme ve dolayısıyla adaletin gerçekleşmesine olumlu ya da olumsuz anlamda yansımaları kaçınılmazdır. (Anayasa Mahkemesi'nin 15.10.2009 tarih, 2007/16 E, 2009/147 K sayılı kararı) Bu durumda, hakim ve savcılar izin vermiş olsalar bile, adliye stajı aşamasında stajyer avukat duruşmaları, kararların nasıl verildiğini ve dosyaları incelemeli; bu çalışmanın stajyer avukatın mesleki gelişimi için gerekli olduğu unutulmamalıdır.

Stajda, kalem görevlileri, stajyerler ve iş sahipleri arasındaki ilişkilerde karşılıklı saygı esastır. (STJ. YÖN. m. 13/2 , TBB Mes. Kur. m. 25). Stajyerler hakim veya savcılar tarafından kendilerine verilen işlerden sorumludurlar. Uygulamada kimi zaman kalem görevlileri tarafından stajyer avukatlara müzekkere defterlerinin doldurulması ve tebligat zarflarının yazılması gibi işler verilmektedir. Stajyer avukatın görevi kalem işlerini öğrenmekte olmakla beraber, bu işleri yürütmek değildir.

Hukuk Ve Ticaret Mahkemelerinin Yazı İşleri Yönetmeliği'nin 3. Maddesi aşağıdaki gibidir:

Madde 3- *Hâkim ve Avukat stajyerlerine Reis veya Hâkimin tensibiyle Kalem Şefi veya Muavini tarafından Kalemin bütün işleri anlatılır ve öğrenmeleri için bunlar kalem işlerinde çalıştırılırlar. Bu kabil kimselerin tahsil dereceleri gözetilerek çağrı kağıtlarının, giyap kararlarının doldurulması, postanın hızlandırılması gibi birer defa görmekle öğrenebilecek işler temelli vazife olarak her zaman yaptırılmaz.*

Görüldüğü gibi bu tür işlerin verilmesi stajın amacına aykırıdır. Eğer adliye stajı sırasında kalem müdürü veya diğer görevliler tarafından Kalem

Yönetmeliği'nin 3. Maddesine aykırı bir talep olursa, stajyer avukat meslek ilke ve kurallarına uygun bir üslupla bu maddenin sınırlarını hatırlatmalı ve talebi reddetmeli, Barosuna bilgi vermelidir.

3. Mahkeme Staj Defteri ve Devam

Çizelgesi :

Mahkeme ve savcılıklarda avukat stajyerlerine ayrılmış bir staj defteri ile devam çizelgesi bulunur. Bu çizelge her gün stajyer avukat tarafından imzalanır. Mahkeme stajı boyunca, stajyer avukatlar staj eğitim çalışmaları veya Baroca düzenlenen konferans, panel, sempozyum gibi etkinliklere katılmaları nedeniyle mahkemelerdeki staj devam çizelgesine imza atamamış iseler; etkinliğe katıldıklarını belgelemek koşuluyla o zaman dilimi için imza yükümlülüğünden kurtulur. (STJ. YÖN. m. 13/3).

İstanbul Barosu ve Staj Eğitim Merkezi tarafından düzenlenen konferans, panel ve sempozyum gibi etkinliklerde Baro tarafından görevlendirilen bir kişi etkinliğe katılan avukat ve stajyer avukatların isimlerini kayda geçmektedir. Bu yüzden, bu gibi etkinliklere katılan ve adliye stajını devam ettiren stajyer avukatların isimlerini ve staj sicil numaralarını listeye yazdırmaları gerekmektedir. Bu, Avukatlık Kanunu'nun 23. ve Staj Yönetmeliği'nin 13 / 4. Maddesi'nde ifadesini bulan "*Staj kesintisiz olarak yapılır*" hükmü açısından da gereklidir.

Staj çizelgeleri denetiminde staj yapılan cumhuriyet savcısı veya hakim tarafından stajyerin devamlılık durumuna göre staj sonunda onaylanacaktır. (STJ. YÖN. m. 13/3, son cümle) Eğer haklı bir nedenle staja devam edilememişse haklı nedeni ispat külfeti stajyer avukattadır ve bu günler Avukatlık Kanunu'nun 23. Maddesinde belirtildiği şekilde tamamlattırılacaktır. (STJ. YÖN. m. 14) Buna göre; haklı nedeni ispat eden stajyer avukat, staja devam engelinin kalkmasından sonraki bir ay içinde başvurması halinde, mahkeme stajı sırasında Adalet Komisyonu, avukat yanındaki staj sırasında

ise baro yönetim kurulu kararı ile devam edilmeyen günler tamamlattırılacaktır. Adliye stajı sırasında Adalet Komisyonu başkanı, avukat yanında staj sırasında Baro Başkanı, haklı bir engelin bulunması halinde yanında staj yaptığı avukatın da görüşünü alarak stajyere otuz günü aşmamak üzere izin verebilir. (AK m. 23/1)

Avukatlık Staj Yönetmeliği'nin 12. Maddesinde belirtilen her bir sürenin bitiminde ilgili hakim ya da savcı tarafından; devam çizelgesi, stajyer avukatlara verilen görevleri ve stajyer avukatın ilgi ve başarı derecesi ile meslek ilke ve kurallarına yatkinliğini belirten iki nüsha rapor düzenlenerek biri Adalet Komisyonuna, diğeri Barosuna gönderilecektir. Stajyerin adliye stajı staj kurulu, staj kurulunun bulunmaması halinde yönetim kurulu tarafından denetlenecek ve gözetilecektir.

B. AVUKAT YANINDA STAJ:

Adliye stajı bitiminde Adalet Komisyonu'nca düzenlenen belgelerin baroya teslimi sonrasında avukatlık stajı başlamış olur.

1. Yanında Staj Yapılacak Avukat:

Avukatlık stajının kalan altı ayı, staj yapılan Baro levhasına kayıtlı, meslekte en az beş yıl kıdemli ve bağımsız bürosu olan bir avukat yanında yapılır. Avukatlık ortaklıklarında, Avukatlık Staj Yönetmeliği'ndeki koşulları taşıyan ortak avukat bulunması halinde staj yapılabilir. (STJ. YÖN. m. 14)

2. Avukat yanında Stajın Yapılışı:

a) Stajyer Avukatın Yükümlülükleri:

Avukatlık Kanunu'nun 23/2 maddesi stajyer avukatların avukat yanında stajı esnasındaki görevlerini belirtmektedir:

AK m. 23/2 - Stajyer, avukatla birlikte duruşmalara girmek, avukatın mahkemeler ve idari makamlardaki işlerini yapmak, dava dosyaları ve yazışmaları düzenlemek, baroca düzenlenen eğitim çalışmalarına katılmak, baro yönetim kurulunca verilen

ve yönetmelikte gösterilecek diğer ödevleri yerine getirmekle yükümlüdür. Stajyerler, meslek kurallarına ve yönetmeliklerde belirlenen esaslara uymak zorundadırlar.

b) Yanında Staj Yapılan Avukatın Yükümlülükleri

Yine yönetmelik ve Türkiye Barolar Birliği tarafından yayınlanan meslek ilke ve kuralları ile yanında staj yapılan avukatlara bir takım yükümlülükler verilmiştir.

STJ. YÖN. m. 17- *Avukat, stajyerini hukukun üstünlüğü ilkesine, meslek ilke ve kurallarına bağlı, hukuk bilgilerini somut olaylara uygulayabilecek nitelikte, bağımsız ve özgür bir avukat olarak yetiştirmekle yükümlüdür.*

Bu yükümlülük kapsamında avukat, stajyeri Avukatlık Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen duruşmalara ve cezaevi görüşmelerine birlikte gitmek, mahkemeler ve idari makamlardaki işleri takip etmek, dava dosyalarını ve yazışmaları düzenlemek imkanını sağlayarak eğitir. Stajyere bu işler dışında bir iş yüklenemez.

Avukat, stajyerin Baro eğitim çalışmalarına katılmasını, devamını ve başarısını denetlemekle yükümlüdür.

Bunun dışında stajyer avukatlar staj eğitim çalışmalarını aksatmamak koşuluyla avukatla birlikte duruşmaları izler. Yanında staj yapılan avukatın "muvafakatname" vermesi halinde Sulh Ceza Mahkemeleri, Sulh Hukuk Mahkemeleri ve İcra mahkemelerinde duruşmalara girilebilir. Mahkemeler ve idari makamlardaki işleri takip eder, dava dosyalarını hazırlar, gerekli araştırmaları yapar, yazışmaları düzenler, icra takipleri yapar, takip hukukunun aşamalarına eylemli biçimde katılır. (STJ. YÖN. m. 18/ ilk cümle)

TBB tarafından belirlenen meslek ilke ve kurallarının 33. Maddesine göre "Yanına stajyer almayı

kabul eden avukat stajyerlerin iyi yetişmesi için gerekli dikkati ve ilgiyi gösterir ve olanakları hazırlar”.

Avukat yanında staj sırasında önemli olan hukuk öğrenimi sırasında öğrenilen bilgilerin bir avukat açısından pratiğe nasıl geçtiğini gözlemlemek, uygulamak ve stajyer avukatın kendine bu yolda güven kazanmasıdır. Bu amaçla verilen muvafakatname ile sulh ceza mahkemeleri, sulh hukuk mahkemeleri ve icra mahkemelerinde duruşmalara girmek ve icra dairelerindeki işlerin yürütülmesi önem taşır. Ayrıca stajyer avukatların bu yetkisi staj bitiminde sona ermektedir.

Avukat yanında yapılan stajın ilk üç ayının (**EK-1**) ve staj sonunda (**EK-2**) yanında staj yapılan avukat, stajyer avukatın mesleki ilgisi, stajyer avukatın staja devamı, meslek ilke ve kurallarına yatkınlığı, katıldığı duruşmalar, muvafakatname ile yürüttüğü işler, yaptığı araştırmalar ile uygulamalar ve benzeri çalışmalarını değerlendirdiği üç aylık kesin rapor verir.

Staj listesinden silinme ile birlikte stajyer avukatlık sıfatı ve bu sığata ilişkin haklar ve yükümlülükler sona ermektedir. Ruhsat alıncaya kadar stajı biten kişi sulh hukuk, sulh ceza ve icra mahkemelerinde duruşmalara giremez ya da icra dairelerindeki işleri yürütemez. Ayrıca, yanında staj yapılan avukatın da denetim görevi sona ermektedir.

V- MUVAFAKATNAME:

A. MUVAFAKATNAME VE YETKİ BELGESİ FARKI:

Stajyer avukatların sulh hukuk mahkemeleri, sulh ceza mahkemeleri ile icra mahkemelerinde avukatın takip ettiği dava ve işlerle ilgili duruşmalara girebilmeleri ve icra müdürlüklerindeki işleri yürütebilmeleri için yanında staj yaptıkları avukatın yazılı muvafakati gerekmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken husus yanında staj yapılan avukatın verdiği

muvafakatnamenin (**EK-3 , 4, 5**) yetki belgesinden farklı olduğudur. Avukatlık Kanunu'nun 56/5 maddesi uyarınca yetki belgesinin muvafakatnameden farkı, yetki belgesinin vekaletname hükmünde olmasıdır. Dolayısıyla muvafakatnamede yer alacak olan muvafakatnamenin kapsamı bölümüne "Vekaletnamedeki tüm yetkiler" ibaresinin yer alması doğru olmayacaktır. Ayrıca muvafakatname ile verilen yetki staj bitim belgesinin verilmesi veya staj listesinden silinme ile sona ermektedir. Avukatlık Kanunu'nun 26. Maddesi aşağıdaki gibidir:

AK m. 26 - Stajyerler, avukat yanında staja başladıktan sonra, avukatın yazılı muvafakati ile ve onun gözetimi ve sorumluluğu altında, sulh hukuk mahkemeleri, sulh ceza mahkemeleri ile icra tetkik mercilerinde avukatın takip ettiği dava ve işlerle ilgili duruşmalara girebilir ve icra müdürlüklerindeki işleri yürütebilirler.

Bu yetki, staj bitim belgesinin verilmesi veya staj listesinden silinme ile sona erer.

B. MUVAFAKATNAMELERE BARO PULU YAPIŞTIRILMASINA GEREK OLMADIĞI

Muvafakatnamelere baro pulu yapıştırılması gerekmemektedir. Bazı mahkemelerde hatalı olarak muvafakatnamelere baro pulu yapıştırılması istenmektedir. Ancak baro pulu vekaletname ya da vekaletname hükmündeki yetki belgelerine yapıştırılmaktadır. Türkiye Barolar Birliği'nin 21.10.2003 tarihli 2003/97 nolu duyurusu da bu konuyu aydınlatmaktadır. Duyuru şu şekildedir:

"1136 sayılı Avukatlık Kanununun;

26 maddesi "Stajyerler, avukat yanında staja başladıktan sonra, AVUKATIN YAZILI MUVAFAKATI ile ve onun gözetimi ve sorumluluğu altında, Sulh Hukuk Mahkemeleri, Sulh Ceza Mahkemeleri ile İcra Tetkik Mercilerinde avukatın takip ettiği dava ve işlerle ilgili duruşmalara girebilir ve icra müdürlüklerindeki işleri yürütebilirler."

27/3 maddesi “Avukatlarca vekaletname sunulan merciler, pul yapıştırılmamış veya pulu noksan olan vekaletname ve örneklerini kabul edemez.”

56/5 maddesi “Avukatlar veya avukatlık ortaklığı başkasını tevkil etme yetkisini haiz oldukları bütün vekaletnamelerini kapsayacak şekilde bir başka avukata veya avukatlık ortaklığına vekaletname yerine geçen yetki belgesi verebilir. Bu yetki belgesi vekaletname hükmündedir.”

hükümlerini içermektedir.

Kanunun 26. Maddesinde düzenlenen “yetki belgesi” olmayıp “muafakatname”dir. Bu düzenleme ile stajyere bir hak ve görev verilmektedir. Stajyer stajı devam ettiği sürece bu hakka sahiptir. Henüz stajyer statüsünde olup, avukat değildir. Avukatlık ünvanını ancak Kanunun 9. Maddesindeki koşullar oluştuğunda kazanmaktadır. Kanunun 27/3 ve 56/5 maddelerinde ise “tevkil yetkisini haiz vekaletnamelere istinaden bir avukata verilen yetki belgesinden” söz edilmektedir. Yetki belgesi vekaletname hükmündedir. Vekalet pulu, avukatın sunduğu vekaletname ve vekaletname hükmündeki yetki belgesine yapıştırılacaktır. Stajyer henüz avukat ünvanını kullanmamaktadır. Avukatın stajyere verdiği belge de “yazılı muafakatname”dir. Bu nedenle Avukatlık Kanunu’nun 26. Maddesi uyarınca stajyere verilen “Yazılı Muvafakatname”ye vekaletname pulu yapıştırılması gerekmemektedir.”

C. İCRA CEZA MAHKEMELERİNDE STAJYER AVUKATLARIN DURUŞMALARA GİREBİLMESİ

Bazı icra ceza mahkemelerinde ise stajyer avukatlar duruşmalara kabul edilmemektedir. Ancak stajyer avukatların icra ceza mahkemelerinde de duruşmalara girme yetkisi bulunmaktadır. AK 26 açık bir şekilde stajyer avukatların icra tetkik mercilerinde avukatın takip ettiği dava ve işlerle ilgili duruşmalara girebileceğini düzenlemiştir.

Ayrıca 12 Şubat 2004 tarihinde kabul edilen 5092 sayılı İcra Ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 11. Maddesi ile 2004 sayılı kanuna aşağıdaki hüküm eklenmiştir:

5092 SK GEÇİCİ MADDE 6. - *Bu Kanunda yer alan "icra tetkik mercii", "tetkik mercii" ve "mercii" ibareleri "icra mahkemesi"; "icra mercii hakimi" ve "mercii hakimi" ibareleri "icra hakimi" olarak değiştirilmiştir. Çeşitli mevzuatta icra tetkik mercii ve hakimine yapılmış bulunan atıflar icra mahkemesi ve hakimine yapılmış sayılır.*

Bu hüküm karşısında stajyer avukatlar icra mahkemelerinin hem hukuk, hem de ceza davalarının duruşmalarına katılabilirler.

Yargıtay 16. Hukuk Dairesi'nin 12.7.2010 tarihli 2010/3486 E, 2010/4901 K sayılı kararında da stajyer avukatların icra mahkemesindeki duruşmaya girebilecekleri, hükmün stajyer avukatın yüzüne karşı okunup anlatılabileceği, Avukatlık Kanunu'nun 26. Maddesine aykırı olarak icra mahkemesindeki duruşmaya giremeyeceğine ilişkin verilen kararda isabet bulunmadığına karar verilmiştir.

D. STAJYER AVUKATA MUVAFAKATNAME İLE GÖREVİNİ İFA ETTİĞİ SIRADA İŞLENEN SUÇLAR

Bir stajyer avukata muvafakatname ile yanında staj yaptığı avukat tarafından hak ve görev verildiği zaman ve bu görevi ifa ederken veya görevi ile ilgili kendisine bir suç işlendiğinde, bu suçun hakimlere karşı işlenmesine ilişkin hüküm uygulanacaktır. Avukatlık Kanunu'nun 57. Maddesine göre;

AK m. 57 - *Görev sırasında veya yaptığı görevden dolayı avukata karşı işlenen suçlar hakkında, bu suçların hakimlere karşı işlenmesine ilişkin hükümler uygulanır.*

Bu madde stajyer avukatlar açısından da uygulama alanı bulur. Yargıtay 4. Ceza Dairesi'nin 2.12.2003 tarihli 2002/18922 E, 2003/11966 K sa-

yılı kararında da stajyer avukata karşı kanunda belirtilen görevini yaptığı sırada işlenen suçlarda da hakimlere karşı işlenen suçlara ilişkin hükümlerin uygulanması gerektiği belirtilmiştir.

VI . STAJYER AVUKATIN ÜCRET ALMAMASI

Stajyer avukatların, yine hakim ve savcı stajyerlerinden farklı olarak, ücret almaları yasaktır ve hakim ve savcı stajyerlerine ücret verilirken avukat stajyerlerinin ücret alma yasağı olması tartışma konusudur. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nda stajyer avukatların bir avukat yanında stajlarını devam ettirirken ücret almalarının yasak olduğuna ilişkin açık bir hüküm olmamakla beraber, kanunun 11. Maddesi Danıştay tarafından geniş yorumlanarak stajyer avukatların ücret almaları mevcut hukuk sistemimizde mümkün olmamaktadır. Avukatlık Kanunu'nun 11. Maddesi şu şekildedir:

AK m. 11 - *Aylık, ücret, gündelik veya kesenek gibi ödemeler karşılığında görülen hiçbir hizmet ve görev, sigorta produktörlüğü, tacirlik ve esnafılık veya meslekin onuru ile bağdaşması mümkün olmayan her türlü iş avukatlıkla birleşemez.*

Kanun'un 11. Madde hükmü bu şekilde olmakla beraber, istisnaları 12. Maddede mevcuttur. 12/c maddesine göre; özel hukuk tüzel kişilerinin hukuk müşavirliği ve sürekli avukatlık ile bir avukat yazıhanesinde ücret karşılığında avukatlık 11. Madde hükmü dışındadır. Danıştay ise 11. Madde hükmünü göz önünde bulundurup, stajyer avukatların da ücret karşılığında staj yapamayacaklarına karar vermiştir. Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun 19.9.1997 tarihli 1996/194 E, 1997/430 K sayılı kararında Avukatlık Yasası Yönetmeliği'nin 24. Maddesi uyarınca kanunun 11. Maddesindeki yasağın stajyer avukatlar hakkında da uygulanacağını, avukatlık stajının amacının ileride avukat olacak kişinin meslek bilgisini artırmak için mahkeme

ve adalet dairelerinde yapılan uygulamalı öğrenme döneminde en iyi şekilde avukatlığa hazırlama olduğunu, 12. Maddedeki istisnalardan yararlanabilmek için avukat olmak gerektiğini belirtmiştir. Karara konu olan 24. Madde Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile 19/08/2005 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak kaldırılmıştır.

VII. STAJ EĞİTİM MERKEZİ

Avukatlık Kanunu, Avukatlık Staj Yönetmeliği ve diğer ilgili mevzuat tarafından barolara verilen staj eğitimine ilişkin görevlerinin bilimsel ilkelere uygun ve sürekli olarak yerine getirilebilmesi amacıyla bilimsel özerkliğe sahip olmak ve sürekli çalışmak üzere İstanbul Barosu Staj Eğitim Merkezi kurulmuştur. TBB Avukatlık Staj Yönetmeliği'nin 22. Maddesine göre;

STJ. YÖN. m. 22 - Her Baro, kendi örgütsel oluşumu içinde, stajyerin, özgür, bağımsız, meslek ilkelerine bağlı, uygulamada karşılaştığı sorunları hukuk devleti ilkelerine ve hukukun üstünlüğü kurallarına uygun olarak çözümleyebilecek, adil ve etkin bir yargılamaya ulaşmak amacıyla yargının kurucu bir ögesi olarak görev yapan avukatlar yetiştirmek için staj eğitimi çalışmaları yapar.

Barolar, Avukatlık Kanunu ve Yönetmelik hükümleri ile kendilerine verilen staj eğitim görevinin; bilimsel ilkelere uygun ve sürekli olarak yerine getirilmesi amacıyla Staj Eğitim Birimleri oluşturabilirler. Bu birimlerin kuruluşu, işleyişi, yetki ve sorumlulukları ile benzeri konular her Baronun kendi genel kurulunca bu Yönetmelikteki ilkelere göre kabul edeceği İç Yönetmeliklerle belirlenir.

Düzenli, sistematik ve programlı olarak yeterli ve gerekli staj eğitimi yaptırma olanağı bulunmayan Barolarda staj yapan stajyerler için bu eğitim; Türkiye Barolar Birliğinin Ankara'da oluşturacağı staj eği-

tim birimlerinde verilir. Bu birimlerin kuruluş işleyiş, yetki ve sorumlulukları Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun hazırlayacağı Yönetmelikle belirlenir.

Staj eğitim birimlerinde stajyerlere verilecek eğitim, avukat yanında yapılan staj süresinden sayılır ve stajın kesintisiz yapılacağı kuralına aykırı olarak nitelendirilemez.

SEM'in görevi, avukat adaylarına, avukatlık mesleğinin gerektirdiği temel bilgi, düşünme ve davranış biçimlerini kazandırmaktır. Merkez, avukat adaylarının yetiştirilmesine yönelik kurs, konferans, panel, seminer etkinliklerini ve diğer bilimsel çalışmalarını, olanakları ölçüsünde meslek içi eğitimi de kapsayacak biçimde geliştirir. Yazılı, görsel, işitsel araçlarla bilgi biriktirir ve avukatların yararlanmasına da açar.

SEM ile stajyerlerin ilk tanışması Adliye stajının başlangıcında gerçekleşen staj süreci konulu "staja başlarken" etkinliği ile olmaktadır. Bu etkinlikte stajyer avukatlara İstanbul Barosu ve SEM hakkında bilgi verilirken, davet edilen mesleki tecrübelerini aktaracak avukat, hakim ve savcıların konuşmaları ile avukatlık stajı hakkında stajyer avukatlara bilgi verilmektedir.

A. SEM'DE EĞİTİM

Adliye stajı sona eren ve avukatlık stajına başlayan stajyer avukatlar, gsm telefonlarına gelen kısa mesaj ve ders seçimi ile beraber SEM'de verilen eğitimlere başlarlar. Bu eğitimlerin başlangıcında yapılan açılış dersi ve sonrasında da düzenlenen kokteyl ile stajyer avukatlar hem SEM Yürütme Kurulu üyeleri ile, hem de o gün konuşmacı olarak gelen İstanbul Barosu Yönetim Kurulu üyeleri, avukat ve hakimlerle tanışır.

SEM'de belirtilen amaç ve görevler çerçevesinde, 26 günlük bir ders programı uygulanmaktadır. Bu dersler zorunlu ve seçimlik dersler olarak ikiye ayrılır. Derslerin seçimi İstanbul Barosu'nun internet sitesinde bulunan "BARONET" üzerinden yapılmak-

tadır. Derslere devam sırasında yine “BARONET”te yapılan seçimlerle “Bireysel Çalışma Raporu” konusu seçilir. Bireysel Çalışma Raporları Genel Kurullar² ve Yazım Yönergesine³ uygun olmalıdır. 45 gün içerisinde hazırlanan bireysel çalışma raporları için bir danışman avukat atanır, danışman avukat stajyer avukatın hazırladığı bu raporu inceler ve yeterli olup olmadığı görüşü alınır. Eğer raporda eksiklikler ya da hatalar varsa, rapor hazırlayan stajyer avukata iade edilir ve yeniden hazırlanması istenir. Raporun yeterli olduğu görülürse SEM’e rapor teslim edilir ve sunum için gün belirlenir. Bireysel çalışma raporları sunumu SEM tarafından belirlenen 3 kişilik jüri önünde yapılır ve sunumda yeterli görülmesi halinde rapor geçerli olur.

2011 döneminden itibaren temsili yargılama çalışması yapılmasına karar verilmiştir. Temsili yargılama alanında uzman hukukçularla dava çözüm teknikleri uygulanarak somut olayların çözümünü içeren temsili olarak oluşturulan mahkeme salonunda stajyer avukatların davacı, davalı, hakim ve savcı olarak görev alacakları bir çalışma yapılmaktadır.

B. DERSLERE DEVAM ZORUNLULUĞU

SEM’de verilen derslere katılım zorunludur. Ancak derslere katılmayan stajyer avukatlar daha sonra düzenlenecek olan Cumartesi Forumları ve Güncel Eğitim Seminerleri ile katılmadıkları dersleri telafi edebilirler.

Her yıl SEM Yürütme Kurulu tarafından “Cumartesi Forumları” adı altında etkinlikler düzenlenmektedir. Cumartesi Forumları, alanında yetkin kişilerin öncelikle stajyer avukatlara, daha sonra avukat ve diğer hukukçulara “hukuki bilgi ve dene-

---

2 <http://www.istanbulbarosu.org.tr/Document.asp?Konu=208&DocumentIndex=staj/mevzuat.htm> , erişim tarihi: 11.09.2011

3 <http://www.istanbulbarosu.org.tr/Document.asp?Konu=208&DocumentIndex=staj/mevzuat.htm> , erişim tarihi: 11.09.2011

yimlerin” aktarıldığı panellerdir. Stajyer avukatların gelişimi için önemli olan bu etkinlikler, aynı zamanda SEM’de verilen eğitimlerine devam edemeyen ve eksik kredisi olan stajyer avukatlar için telafi dersi niteliğindedir. 2011 yılında altı tane Cumartesi Forumu düzenlenmiş ve bu paneller gerek avukat gerekse stajyer avukatlarca geniş katılımlı olmuştur.

Güncel Eğitim Seminerleri ise; daha çok atölye çalışması şeklinde gerçekleşmekte ve stajyer avukatlara güncel konu ve yasa değişikliklerine ilişkin hukuk eğitimi yanında, “Diksiyon” gibi hukuk dışındaki konularda da eğitim verilmektedir. Güncel Eğitim Seminerlerinin konusu SEM Yürütme Kurulu tarafından belirlenmekte ve sınıflar talep olması halinde açılmaktadır.

C. ANKET ÇALIŞMASI

SEM Yürütme Kurulu, stajyer avukatların ihtiyaçlarına ve görüşlerine önem vermekte, bunun için de SEM’de eğitimi biten stajyer avukatlara “anket” çalışması yapmaktadır. Anketlerde stajyer avukatlara verilen dersler hakkındaki görüş ve önerileri sorulmakta, daha sonrasında da anketler değerlendirilmeye alınmaktadır. Anketlere isim, soyisim ve staj sicil numarası yazmak zorunlu değildir. Ancak anketi teslim edenlerden özgür ve samimi yanıtlar beklenmektedir. Çünkü staj eğitiminin gelişmesi ve gelecek stajyer avukatların daha iyi yetişmesi için stajını tamamlayan meslektaşlarımızın görüşleri yön verici olmaktadır.

D. ADLİ YARDIM NÖBETİ

Baroların kamu hizmeti kapsamında yer alan adli yardım hizmetini yakından tanımak amacıyla adli yardım bürolarında nöbetçi avukat ile birlikte stajyer avukatlar 4 saatlik uygulama çalışması yaparlar. Adli Yardım Yönetmeliği’nin 4. Maddesine göre;

“Barolar, avukat stajyerlerine, adli yardım bürosu ve temsilciliklerinde eğitim amacıyla geçici süreli görevler verebilirler.”

BARONET üzerinden merkez büro (Beyoğlu) ile Kartal, Kadıköy ve Bakırköy adli yardım şubelerinde yapılacak uygulama çalışması için gün ve saat tercihi gerçekleştirilir ve daha sonrasında belirlenen gün ve saatte seçilen yerde nöbetçi avukat ile birlikte adli yardım çalışması yapılır. SEM bitirme belgesini alabilmek için adli yardım çalışmasına katılmış olmak gerekir.

VIII. DİĞER KONULAR

A. STAJ KREDİSİ

Şu an yürürlükte bulunan hükümlere bakıldığında stajyer avukatların ücret alması mümkün değildir ancak, avukatlık kanunu stajyerlere “staj kredisi” verilebileceğini öngörmüştür. Stajyer avukatlara ödenecek olan staj kredisinin dayanağı 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’nun 27. Maddesi ile bu maddeye dayanılarak çıkarılan 19.12.2001 tarihli Türkiye Barolar Birliği Staj Kredi Yönetmeliği’dir. Avukatlık Kanunu’nun 27. Maddesi şu şekildedir:

AK m. 27 - (Değişik madde: 02/05/2001 - 4667/16. md.)

Staj süresince stajyerlere Türkiye Barolar Birliğince kredi verilir.

Ödenecek kredinin kaynağı; avukatların yetkili mercilere sunduğu vekaletnamelere avukatın yapıştıracığı pul bedelleri ile geri ödemededen gelen paralar ve bunların gelirleridir. Bu pullar, Türkiye Barolar Birliğince bastırılır. (Değişik cümle: 13/01/2004 - 5043/2.md.) Yapıştırılacak pulun değeri; 02/07/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun Yargı Harçları bölümünde yer alan vekaletname örnekleri için kullanılan harç tarifesinin yüzde elli fazlası kadardır. (Ek cümle: 13/01/2004 - 5043/2.md.) Bu şekilde toplanan tüm pul bedelleri mali yönden Sayıştay denetimine tabidir. (Ek cümleler: 13/02/2011-6111 S.K 195. mad.) Her yıl yenilenen vekâlet pulu bedeline ayrıca yüzde beş oranında ilave yapılır. Bu

suretle elde edilecek kaynak avukat stajyerlerinin genel sağlık sigortası primlerinin ödenmesinde kullanılır. Kaynağın yetersizliği durumunda staj kredi fonundan aktarım yapılarak prim ödemesi yapılır. Bu primler Türkiye Barolar Birliği tarafından ödenir.

Avukatlarca vekaletname sunulan merciler, pul yapıştırılmamış veya pulu noksan olan vekaletname ve örneklerini kabul edemez. Gerektiğinde ilgiliye on günlük süre verilerek bu süre içinde pul tamamlanmadıkça vekaletname işleme konulamaz.

Kredi ödemelerinden arta kalan miktar, meslektaşlara destek ve meslekte gelişmeyi sağlamakta kullanılır.

Bu kredinin ilke ve koşulları, kimlere verileceği, miktarı, geri ödeme şekli, geri ödemedeki gelen paralar ile kredi ödemelerinden sonra arta kalan miktarın barolar ve Türkiye Barolar Birliği arasında dağıtım ve sarf esasları ve diğer hususlar Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca hazırlanacak ve Adalet Bakanlığınca onaylanacak yönetmelikte gösterilir.

Pul bedelleri ile geri ödemedeki gelen paralar ve bunların gelirleri, kredi ödemelerinden arta kalan miktarın dağıtım ve sarfı, her yıl Adalet Bakanlığı tarafından ek 4 üncü maddedeki esas ve usullere göre denetlenir.

1. Staj Kredisine Başvuru ve Karar

Staj kredisinden faydalanabilmek için herhangi bir baronun staj listesine yazılmış olmak ve stajyerin, ailesinin mal varlığı ve aylık gelir durumuna göre, ailesinin katkısıyla stajını yapamayacak mali durumda olması gerekir. Kredi almak isteyen stajyer, kredi başvuru formunu doldurarak diğer belgelerle birlikte listesine yazılı olduğu baroya başvurur. Baro, başvuru dosyasını TBB'ne ivedilikle gönderir. Kredi başvurusuna;

- a. TBB tarafından belirlenen başvuru formu,
- b. Staj kredi talebi tanıtım ve mali durum bildiri formu,

c. Stajyerin staj listesinde kayıtlı olduğunu gösteren baro yazısı,

d. Stajyerin üstleneceği yükümlülükler, geri ödemenin biçimi ve tebliğat adresi ile kefile ilgili belgelerin yer aldığı kredi sözleşmesi⁴

e. Kredinin ödenmesi için gereken diğer bilgi ve belgeler,

eklenir. STJ. KR. YÖN. m. 9 ve 10) Bu belgelerdeki beyanlar gerçeğe uygun olmalıdır. TBB staj kredi birimi tarafından stajyerin beyanlarının doğruluğu resmi kurumlar aracılığı ile soruşturulacaktır. Eğer stajyer avukatın kredi almasına engel bir durum ortaya çıkarsa bu engel stajyerin kayıtlı olduğu baro tarafından soruşturulur. Soruşturmada, Avukatlık Kanunu'nun soruşturma yöntemine ve savunma hakkına ilişkin kurallar uygulanır. Soruşturma sonucunda verilen raporda, kredi başvurusunun yapılması aşamasında yapılan beyanların aksi saptandığında stajyer hakkında disiplin kovuşturması açılır. Soruşturma sonunda bir rapor hazırlanır ve rapor TBB'ne bildirilir ve stajyer avukata tebliğ edilir. Stajyer avukat bu rapora 10 gün içinde itiraz edebilir. Soruşturma raporu ve varsa itiraz TBB Yönetim Kurulu tarafından incelenir. İnceleme sonucu verilen kredinin kesilmesi kararı kesindir. Kredinin kesilmesine ilişkin karar tarihinde stajyerin kredi borcunun tamamı muaccel hale gelir. (STJ. KR. YÖN. m. 17)

Kredi isteminin koşullara uygunluğu TBB Yönetim Kurulunun yetkilendirdiği üyeleri tarafından incelenerek kabul veya ret edilir. Kredi başvurusu ile ilgili kararlar 30 gün içinde stajyere ve barosuna bildirilir. Ret kararları aleyhine, stajyer tarafından, kendisine yapılan tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde, Türkiye Barolar Birliğine itiraz edilebilir. İtirazlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca incelenir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. (STJ. KR. YÖN. m. 11)

4 <http://www.barobirlik.org.tr/Detay.aspx?ID=5449&Tip=Menu> , erişim tarihi: 11.09.2011

2. Kredinin Miktarı Ve Ödenmesi

Kredi, stajyere staja başlama tarihinden başlayarak öngörülen staj süresince verilecektir. Kredinin daha kısa süreli talep edilmesi halinde bu durum başvuru formunda belirtilmelidir. Haklı nedenle stajın uzaması halinde uzayan süre için kredi ödemesi devam edecektir. Ayrıca, stajyer avukat, Avukatlık Kanunu'nun olanak tanıdığı durumlar nedeniyle stajına ara verdiği hallerde, bu durum baro tarafından TBB'ne bildirilecektir ve yapılan kredi ödemeleri durdurulacaktır. Engelin kalkmasından sonra da ödemelere kaldığı yerden devam edilir. (STJ. KR. YÖN. m.12 ve 15)

Her yıl Ocak ayında staj kredi fonundan stajyerlere verilecek kredinin miktarı, TBB Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Miktarın belirlenmesinde barolarda staj yapan stajyerlerin sayısı ve fonda toplanan para miktarı göz önünde bulundurulur. (STJ. KR. YÖN. 8/1) 2011 yılı için belirlenen aylık kredi miktarı 400-TL'dir ve aydan aya ödeme yapılmaktadır.⁵ Hakim ve savcı stajyerleri ise 2000-TL'nin üzerinde maaş almaktadır. Belirlenen yeni miktar, belirleme tarihinden sonra staj eğitimine başlayanlara uygulanır. Belirlenen yeni miktarın önceki dönemden fazla olması durumunda kredi alan stajyer, kredi alma için öngörülen biçimsel koşulları yerine getirmesi halinde aradaki farktan yararlanır. (STJ. KR. YÖN. m. 8/2)

Kredi tahsis edilen stajyer için TBB tarafından bir dosya açılır ve krediden yararlanan stajyer ile ilgili kayıt ve ödemeler bu dosyada saklanır. Uyumsuzluk ve uyuşmazlık durumunda bu dosya içeriği esas alınır. Kredi başvurusu kabul edilen stajyere kredi tahsis numarası verilir. Kredi ödemeleri için Türkiye Barolar Birliği bir banka ile anlaşabileceği gibi günün koşullarına göre hızlı, pratik ve güvenli bir başka ödeme sistemine

5 <http://www.barobirlik.org.tr/Detay.aspx?ID=9030&Tip=Duyuru>, 11.09.2011

de geçebilir. Kredi ödemeleri staj süresince aylık peşin taksitlerle yapılabileceği gibi fon hesaplarının müsait olması koşulu ile üç aya kadar peşin ödeme de yapılabilir. Banka kanalıyla ödemelerde stajyerin hesabına yatırılan taksitler yatırıldığı tarihte stajyere ödenmiş sayılır. (STJ. KR. YÖN. m. 13)

3. Başka Baroya Nakil, Staja Ara Verilmesi Ve Staj Listesinden Silinme Halinde Kredi Ödemeleri

Stajyerin, stajını başka bir baroya nakletmesi halinde, kredi ödemeleri stajyerin yeni barosunun bulunduğu yerdeki bir bankada açılacak yeni hesapta devam eder. Nakli yapan ve nakil istemini kabul eden barolar, nakil ve kabul tarihlerini Türkiye Barolar Birliği'ne en seri iletişim araçları ile bildirirler. (STJ. KR. YÖN. m. 14)

Stajyerin, Avukatlık Kanunu'nun olanak tanıdığı durumlar nedeniyle stajına ara verdiği hallerde, bu durum barosu tarafından Türkiye Barolar Birliği'ne bildirilir ve stajyere yapılan kredi ödemeleri durdurulur. Engelin kalkmasından sonra ödemelere kaldığı yerden devam edilir. (STJ. KR. YÖN. m. 15)

Kredi almakta olan stajyerin, bir başka Baroya nakil dışındaki nedenlerle adının staj listesinden silinmesi, staja başlama anındaki niteliklerini yitirmesi, kredi isteminde bulunurken yaptığı başvurunun veya beyanlarının aksinin ortaya çıkması, Avukatlık Kanunu ve bu kanun gereği çıkartılan yönetmelikler ile meslek kurallarında gösterilen esaslara uyulmadığının tespiti, verilen görevlerin yerine getirilmemesi gibi durumlarda, kredi ödemesine son verilir. Bu durumda kredi borcunun tamamı ihtar çekilmesine gerek kalmadan 30 gün sonra muaccel hale gelir. Bu borç, yasal faiziyle borçludan ve kefillerden müştereken ve müteselsilen tahsil edilir. (STJ. KR. YÖN. m. 16)

4. Geri Ödeme Ve Borcun Silinmesi

Kredi borcu, staj bitim tarihinden itibaren 24 ay

sonra muaccel hale gelir. Hesaplanacak olan toplam borç, muacceliyet tarihinden itibaren 12 aylık taksitle geri ödenir. (STJ. KR. YÖN. m. 19 / 1) Borcun hesaplanması Staj Kredi Yönetmeliği'nin 18. Maddesine göre yapılmaktadır. Buna göre;

STJ. KR. YÖN. m.18 - (Değişik: RG 12/2/2005-25725) *Stajyere aylık olarak ödenen kredi, ödeme tarihleri itibariyle stajyerin hesabına borç olarak yazılır. Geri ödeme miktarı, muacceliyet tarihindeki borç miktarına faiz ilave edilerek tespit edilir ve tespit edilen bu toplam borç miktarı stajyere ve kefillerine bildirilir. Faiz oranı 31/12/2004 tarihine kadar yüzde 30 bu tarihten sonra yüzde 10'dur. (Değişik 30/12/2010 RG 27771) Faiz basit faiz olup, ödeme tarihine göre günlük faiz hesaplanır ve Yönetmeliğin 19. Maddesinde belirtilen süre içinde borcun tamamı ödendiği takdirde faiz talep edilmez.*

Kredi borçlusu herhangi bir borç taksitini belirlenen sürelerde ödemezse kendisine ve kefillerine borcun 10 gün içinde ödenmesi konusunda yazılı bir uyarı yapılır. Uyarıya rağmen borcun ödenmesi halinde ise borcun tamamı muaccel hale gelir ve muacceliyet tarihinden başlayacak yasal faiziyle birlikte borçlu ve kefillerinden müştereken ve müteselsilen tahsil olunur. (STJ. KR. YÖN. m. 20)

Stajı sırasında veya geri ödeme süresinde vefat eden ya da çalışamayacak derecede sakat kalmış olduğu tam teşekküllü bir hastanenin sağlık kurulu tarafından belirlenen borçluların ödenmeyen kredi borçları silinir. Bu silinmeden kefilleri de yararlanır. (STJ. KR. YÖN. m. 21)

B. YANINDA STAJ YAPILAN AVUKATIN DEĞİŞTİRİLMESİ

Stajyer avukatlar da yanında staj yaptıkları avukatı baro yönetim kurulu kararı ile değiştirebilirler. Bunun için;

- Yanında staj yapılan avukattan stajyerinin başka bir avukat yanında stajını devam ettirmek üzere gözetiminden çıktığına iliş-

kin avukat yanında stajın başladığı ve sona erdiği tarihi de içeren İstanbul Barosu Başkanlığı'na hitaben yazılacak dilekçe

- Yanında staj devam ettirilmek istenen avuktan stajın kendi gözetiminde devam edeceğine ilişkin İstanbul Barosu Başkanlığı'na hitaben yazılacak dilekçe gerekmektedir.

Her iki dilekçe de İstanbul Barosu evrak kayıta verilir. Baro yönetim kurulu karar verdiği takdirde, bir başka avukat gözetiminde staj başlamış olur.

C. STAJIN KESİNTİSİZ YAPILMASI VE İSTİSNALARI

Avukatlık Kanunu'nun 23. Maddesine göre staj kesintisiz olarak yapılır. Haklı nedene dayanılarak devam edilemeyen günler, engelin kalkmasından 1 ay içerisinde başvuru olması halinde mahkeme stajı sırasında adalet komisyonu, avukat yanındaki staj sırasında ise baro yönetim kurulu kararı ile tamamlattırılır.

Stajın kesintisiz yapılacağı kuralının 2 istisnası bulunmaktadır; bu iki istisna askerlik ve yurt dışında bir baro ile baromuz arasında anlaşma bulunması halinde stajın o baroda devam ettirilmesi durumlarıdır. Bu şekilde bir programa katılmak, kanunda belirtilen staj kesintisiz yapılır kuralının istisnasını oluşturur. Geçmiş dönemde Frankfurt Barosu ile İstanbul Barosu arasında bir protokol yapılmış olup, bu tür çalışmalar devam etmektedir. Bu konuda İstanbul Barosu'ndan bilgi alınması gerekmektedir. Bunun dışında Türkiye Barolar Birliği'nin verdiği 06.09.1981 tarihli 99/61 sayılı ilke kararında⁶ stajın kesintisiz yapılacağına değinildikten sonra, askerliğin stajın kesilmesi için haklı ve zorunlu bir neden olduğu belirtilmiştir. Karara konu olayda ise stajyer avukat hakimlik stajı yapmak için avukatlık stajına ara vermiş ve Türkiye Barolar Birliği bu ara vermeyi zorunlu ve haklı nedenden saymayarak stajın tekrar yapılması gerektiğine karar vermiştir.

6 Yargı Kararlarıyla Avukatlık Kanunu ve İlgili Mevzuat, Nazif Kaçak, Seçkin Yayıncılık, 2001, s. 457.

D. STAJYER AVUKATLARIN SAĞLIK SİGORTA VE GÜVENCELERİ

Herkes tarafından Torba Yasa olarak adlandırılan 6111 sayılı kanun'un 35. Maddesinin⁷ son fıkrasına göre avukat stajyerleri avukatlık stajına başladıkları tarihten itibaren genel sağlık sigortalısı sayılırlar ve avukatlık stajları devam ettikleri sürece genel sağlık sigortalılıkları devam eder. Stajyerler, staja başladıkları tarihten itibaren bir ay içerisinde Türkiye Barolar Birliğince genel sağlık sigortası giriş bildirgesi ile Kuruma bildirilirler. Sigorta primleri de 5510 sayılı Kanun'un 60. Maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliği tarafından ödenir. Genel Sağlık Sigortasının olup olmadığını Türkiye Barolar Birliği'nin internet sitesinin alt bölümünde bulunan "Stajyer Avukatlar İçin GSS⁸ Sorğu" bölümünden TC kimlik numaranızı girerek öğrenebilirsiniz.

Bu konu ile ilgili olarak en sık karşılaşılan sorulardan birisi de avukat yanında stajın yapılması sırasında, yanında staj yapılan avukat tarafından sigorta yap-

---

7 5510 sayılı Kanununun 61 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye beşinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"f) (g) bendinde sayılanlar; diğer bentlere göre genel sağlık sigortalısı olmadıkları veya diğer bentlere göre genel sağlık sigortasından yararlanma haklarının sona erdiği tarihten itibaren bu bent kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılırlar ve Kurumca resen tescil edilirler."

"60 ıncı maddenin yedinci fıkrası kapsamında sayılanlar yükseköğrenimlerinin başladığı tarihten itibaren genel sağlık sigortalısı sayılırlar ve yükseköğrenimlerinin devam ettiği sürece genel sağlık sigortalılıkları devam eder. Bu kapsamdaki öğrenciler yüksek öğrenimlerinin başladığı tarihten itibaren bir ay içerisinde ilgili üniversitelerce genel sağlık sigortası giriş bildirgesiyle Kuruma bildirilir.

60 ıncı maddenin sekizinci fıkrası kapsamında sayılanlar avukatlık stajına başladıkları tarihten itibaren genel sağlık sigortalısı sayılırlar ve avukatlık stajları devam ettiği sürece genel sağlık sigortalılıkları devam eder. Bu kapsamdaki stajyerler, staja başladıkları tarihten itibaren bir ay içerisinde Türkiye Barolar Birliğince genel sağlık sigortası giriş bildirgesi ile Kuruma bildirilir."

tırılabilmesine ilişkindir. Her ne kadar İstanbul Barosu ve TBB'nin yanında staj yapılan avukatın 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 11. maddesi hükmüne aykırılık teşkil etmeksizin sadece sosyal güvence yönü ile SSK'lısı olmasında sakınca olmadığı yönünde olumlu düşüncesi olsa da, bu konu Adalet Bakanlığı'nca yargıya taşınmıştır.⁹ Bu konuda Danıştay 8. Dairesi'nin 09.07.2008 tarihli 2008/1164 E ve 2008/4989 K sayılı kararı bulunmaktadır.¹⁰ Kararda özet olarak "1136 sayılı Avukatlık Yasası'nın 9. maddesinde avukatlık mesleğinde kabul edilen adaya ilgili baro tarafından bir ruhsatname verileceği, 3. maddesinin (f) bendinde avukatlık mesleğine kabul edilebilmek için bu yasaya göre avukatlığa engel bir halinin bulunmaması gerektiği, 5. maddenin (d) bendinde avukatlık mesleği ile birleşemeyen bir işle uğraşanların mesleğe kabul isteminin reddedileceği, 11. maddesinde de (kural olarak) aylık, ücret, gündelik veya kesenek gibi ödemeler karşılığında görülen hiçbir hizmet ve görev, sigorta prodüktörlüğü, tacirlik ve esnafılık veya mesleğin onuru ile bağdaşması mümkün olmayan her türlü işin avukatlıkla birleşmeyeceği hükmüne yer verilmiş olup, avukatlıkla birleşebilen istisnai işleri düzenleyen 12. maddede de avukatlıkla birleşebilen işler tek tek sayılmıştır. ... Bu mevzuat hükümleri uyarınca, bir avukatın baro levhasına yazılabilmesi için avukatlık stajını usulüne uygun şekilde tamamlaması, Avukatlık Yasasında belirtilen avukatlığa kabule engel bir halinin bulunmaması ve avukatlık mesleği ile birleşemeyen bir işle uğraşmaması gerekir. Bu itibarla stajyerin avukatlık stajını yaptığı tarihlerde sigortalı olarak çalıştığı, Sosyal Güvenlik Kurumu ilgili Müdürlüğü'nce düzenlenen sigortalı hizmet cetvelinden anlaşıldığından, staj döneminde sigortalı olarak bir ücret karşılığında çalışmanın avukatlığa engel olması nedeniyle ilgilinin

9 İstanbul Barosu Başkanlığı'nın 10.06.200 tarih, 30237 sayılı yazısı

10 <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/8d-2008-1164.htm> , erişim tarihi:03.07.2011

avukatlık stajını yeniden ve kesintisiz olarak yapması gerektiği kuşkusuzdur.” şeklindedir.

Sosyal Yardım ve dayanışma Fonu (SYDF), 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 27/A maddesi uyarınca, Türkiye Barolar Birliği bünyesinde kurulmuştur. Bu fondan belli hallerde ve limitlerde stajyer avukatlar da faydalanabilmektedir. Stajyer avukat tarafından hangi hallerde ve hangi limitler dahilinde fondan faydalanılabileceğine ilişkin ayrıntılara <http://sydf.barobirlik.org.tr/Nedir.aspx> adresinden ulaşabilirler.

E. KILIK VE KIYAFET

Stajyer avukatlar da meslek kurallarına ve yönetmelikte belirlenen esaslara uymakla yükümlüdür. TBB Meslek Kurallarının 20. Maddesi'ne göre hem avukatlar, hem de stajyer avukatlar mesleğe yaraşır bir kılık ve kıyafetle görev yapmalıdırlar. Duruşmalara TBB tarafından saptanmış cübbe ve temiz kıyafet ile çıkılması gerekir. Bunun dışında, kadın avukatların başının açık olması ve erkek avukatların da iklim ve mevsim koşullarının elverdiği ölçüde kravat takması gerekmektedir.

Mesleğe yaraşır kılık ve kıyafetin ne olduğu TBB genelgeleri ve disiplin kurulu kararları ile açıklanmaya çalışılmıştır. 23.11.1994 tarihli TBB Genelgesine¹¹ göre erkek avukatların saç ve sakalları uzamış, erkek ve kadın avukatların kot pantolonlarla, yapılarına ve boylarına uymayan, yırtık sökülük renkleri solmuş ve niteliklerini yitirmiş eski cübbelerle görev yapmayı sürdürmemelidirler.

TBB meslek kurallarının 20. Maddesi ve 18.06.1993 tarihli 963/40 nolu genelgeye göre de avukat, görev sırasında başı açık olarak çalışacaktır ve bu kurala aykırılık disiplin suçu oluşturmaktadır.

TBB Disiplin Kurulu'nun 06.07.1991 gün ve E.54-K.52 sayılı kararında da bireylerin dinsel inanç özgürlüğüne değindikten sonra, kimsenin birey-

11 http://www.barobirlik.org.tr/calisma/haberler/yazismlar/051220_ankara_kiyafet.aspx , erişim tarihi: 03.09.2011.

sel sınırlarını aşarak dini inançlarını kamu alanına yansıtamayacağına değinilmiştir. Kararda, Ankara Barosu Disiplin Kurulu'nun Yönetim Kurulu kararının kesinleşme süreci içinde kamu yararı yönünden gerekli olduğu düşüncesiyle geçici olarak işten yasaklamaya ilişkin kararı onanmıştır.¹²

Danıştay 8. Dairesi'nin 05/07/1993 tarihli 1992/3342 E ve 1993/2611 K sayılı kararında avukat adaylarının stajlarını 1136 sayılı Avukatlık Yasası kurallarına göre yaptıklarından, meslek kurallarına aykırı davranışlarının da aynı yasa kurallarına göre belirleneceği ve haklarında gereken işlemlerin yapılacağına değindikten sonra, ilgililerin uyarılmalarına karşın türbanlı olarak staja devam eden stajyerin bu davranışının laik hukuk devleti ilkesine aykırı, avukatlık mesleği ile bağdaşmaz nitelikte ve 1136 sayılı Yasanın 5/C maddesinde tanımlanan avukatlığa engel durumlardan olduğunu belirtilmiştir.¹³ Buna ek olarak bu durumda stajyer avukat hakkında davranışına uyan staj listesinden adının silinmesi işleminin hukuka uygun olduğuna karar vermiştir.

Bu karara benzer bir şekilde verilen Danıştay 8. Dairesi'nin 02/03/1994 tarihli 1993/843 E ve 1194/686 K sayılı kararının bir kısmı aşağıdaki gibidir:

"...İlgililerin uyarılmalarına karşın türbanlı olarak staja devam eden stajyerin bu davranışının laik hukuk devleti ilkesine aykırı, avukatlık mesleği ile bağdaşmaz nitelikte ve 1136 sayılı Yasanın 5/C maddesinde tanımlanan avukatlığa engel bir durum oluşturduğu açıktır.

Bu durumda, stajyer avukat hakkında davranışına uyan staj listesinden adının silinmesi işlemini onaylamayan davalı idare işlemine karşı açılan davayı genel nitelikte olan yasa maddesini yalnızca ahlaki bir kavram olarak dar biçimde nitelemek suretiyle reddeden idare mahkemesini kararında hu-

12 Yargı kararlarıyla Avukatlık Kanunu ve İlgili Mevzuat, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2001, s. 290.

13 www.danistay.gov.tr , erişim tarihi:03.07.2011

*kuka uygunluk bulunmamaktadır.*¹⁴ denilmektedir.

F. RUHSAT BAŞVURUSU

1. Başvuru Dilekçesi ve Eklenecek Belgeler

Avukatlık Kanunu'nun İkinci Kısımında yer alan şartlar ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'nin İkinci Bölümündeki şartları taşıyanlar ruhsat başvurusu yapabilirler. Bunun için gerekli belgeler¹⁵ İstanbul barosunun internet sitesinde bulunmaktadır. Bu belgeler toplandıktan sonra baroya verilir.

2. Baro Yönetim Kurulu, TBB ve Adalet Bakanlığı Karar Prosedürü

a) Baro Yönetim Kurulu'nca Başvurunun Kabulü

Baro yönetim kurulu başvuranın avukatlık mesleğine kabul ile levhasına yazılması konusunda, başvurma dilekçesinin kabul edildiği tarihten itibaren 1 ay içinde gerekçeli kabul kararını verir. Karar ile kararın dayanağı dosya 1 ay içinde TBB'ne gönderilir. TBB, kararın kendisine ulaştığı tarihten itibaren 1 ay içinde uygun bulma ya da bulmama konusunda bir karar verir ve bu kararını onaylamak üzere Adalet Bakanlığı'na gönderir. TBB'nin bu kararı, Adalet Bakanlığı'na ulaştığı tarihten itibaren 2 ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya onaylandığı tarihte kesinleşir. Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, uygun bulmama gerekçesi ile birlikte TBB'ne gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, TBB Yönetim Kurulu'nca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır. Sonuç, TBB tarafından Adalet Bakanlığı'na ve ilgili Baro'ya bildirilir.

Adalet Bakanlığı'nın verdiği kararlara karşı TBB, aday ve ilgili baro idari yargı merciine başvuru-

14 www.danistay.gov.tr , erişim tarihi:03.07.2011

15 <http://www.istanbulbarosu.org.tr/Document.asp?DocumentIndex=/idariisler/stajsicil.htm> , Erişim tarihi : 30.06.2011

rabilirler. Adalet Bakanlığı'nın uygun bulmayıp bir daha görüşülmek üzere geri göndermesi üzerine TBB tarafından verilen kararlara karşı ise Adalet Bakanlığı, aday ve ilgili baro idari yargı merciine başvurabilirler. Baro, kesinleşen kararı derhal uygulamak zorundadır. (Av. Kan. Yön. m. 9)

b) Baro Yönetim Kurulu'nca Başvurunun Reddi ve İtiraz

Baro Yönetim Kurulunca, levhaya yazılma isteğinin reddedilmesine veya kovuşturma sonucuna kadar beklenmesine karar verilmesi halinde aday, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 15 gün içinde kararı veren baro vasıtasıyla TBB'ne itiraz edebilir. (Av. Kan. Yön m. 10)

İtiraz, TBB Yönetim Kurulu tarafından dosyanın geldiği tarihten itibaren 1 ay içinde incelenerek karara bağlanır. TBB tarafından bu süre içinde karar verilmezse itiraz reddedilmiş sayılır. TBB tarafından yapılan incelemede belgelerde eksiklik tespit edilerek, eksikliklerin tamamlattırılması veya tamamlattırılmak üzere dosyanın iadesine karar verilmesi halinde bu 1 aylık süre; eksik belgelerin tamamlandığı veya dosyanın TBB'ne intikal ettirildiği tarihten itibaren başlar.

TBB'nin; itirazın kabul veya reddi hakkındaki kararları onaylanmak üzere karar tarihinden itibaren 1 ay içinde Adalet Bakanlığı'na gönderilir. Bu kararlar, Adalet Bakanlığı'nın ulaştığı tarihten itibaren 2 ay içinde Bakanlıkça bir karar verilmediği veya onaylandığı takdirde kesinleşir. Adalet Bakanlığı'nca yapılan incelemede belgelerde eksiklik tespit edilerek eksikliklerin tamamlattırılması veya tamamlattırılmak üzere dosyanın iadesine karar verilmesi halinde bu 2 aylık süre eksik belgelerin tamamlandığı veya dosyanın Adalet Bakanlığı'na tekrar intikal ettirildiği tarihten başlar.

Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere gerekçesi ile birlikte TBB'ne

geri gönderir. Geri gönderilen kararlar, TBB Yönetim Kurulu'nca 2/3 çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır. Sonuç TBB tarafından Adalet Bakanlığı'na ve ilgili baroya bildirilir.

Adalet Bakanlığı'nın bu hususla ilgili olarak verdiği kararlara karşı TBB, aday ve ilgili baro idari yargı merciine başvurabilir. Adalet Bakanlığı'nın uygun bulmayıp bir daha görüşülmek üzere geri göndermesi üzerine TBB tarafından verilen kararlara karşı ise Adalet Bakanlığı, aday ve ilgili Baro idari yargı merciine başvurabilir. (Av. Kan. Yön m. 11)

İtirazın kabulüne ilişkin kararın Adalet Bakanlığı'nca onaylanması veya onaylanmış sayılması yoluyla kesinleşmesi halinde aday Baro levhasına yazılır ve ruhsatnamesi verilir.

İtirazın reddine ilişkin karar Adalet Bakanlığı'nca onaylanarak veya onaylanmış sayılarak kesinleştiği takdirde adayın kimliği, TBB tarafından gereği yapılmak üzere barolara duyurulur. Adayın kimliği TBB'de bu iş için tutulan özel bir deftere yazılır. Ret ve bekleme sebepleri kalkmadıkça hiçbir Baro o kimseyi levhasına yazamaz.

IX. SONUÇ

Staj döneminin ve stajyer avukatların gelişmesi iyi hukukçuların yetişmesi, uygulama ve mevzuatın geliştirilmesi, eksik yönlerin düzeltilmesi, stajyer avukatların hukukçu olarak hukuk yaşamındaki ilk mücadelesi olmalıdır. Bu düşüncelerle başarılı bir meslek hayatı tüm stajyer avukat arkadaşlarımıza diliyoruz.

Av. Filiz Saraç & Av. Burcu Öztoprak

EKLER

EK-1**İSTANBUL BAROSU BAŞKANLIĞI'NA,**

KONU : Gözetimimde stajını devam ettirmekte olan stajyer hakkında ilk üç aylık rapordur.

00.00.2011 tarihinden beri yanımda stajını devam ettirmekte olan 12345 staj sicil numaralı Stj. Av. X Y, bu üç aylık süre boyunca Avukatlık Kanunu'nun 23. Ve 26. Maddesi uyarınca verdiğim sulh hukuk mahkemeleri, sulh ceza mahkemeleri ve icra mahkemelerinde duruşmalara girme, mahkemeler ve idari makamlardaki işlerimi yapma, dava dosyalarını ve yazışmalarımı düzenleme gibi ödevleri başarı ile yerine getirmiş ve stajının ilk üç aylık süresince meslek ilke ve kurallarına ve yönetmeliklerde belirlenen esaslara uymuştur. İş bu üç aylık rapor tarafımda 00/00/2011 tarihinde düzenlenmiştir.

Av.   Y   X

EK-2

İSTANBUL BAROSU BAŞKANLIĞI'NA,

KONU: Gözetimimde stajını devam ettirmekte olan stajyere ilişkin son üç aylık rapordur.

00.00.2011 tarihinden beri yanımda stajını devam ettirmekte olan 12345 staj sicil numaralı Stj. Av. X Y, bu ikinci üç aylık süre boyunca Avukatlık Kanunu'nun 23. Ve 26. Maddesi uyarınca verdiğim sulh hukuk mahkemeleri, sulh ceza mahkemeleri ve icra mahkemelerinde duruşmalara girme, mahkemeler ve idari makamlardaki işlerimi yapma, dava dosyalarımı ve yazışmalarımı düzenleme gibi ödevleri başarı ile yerine getirmiş ve stajının ikinci üç aylık süresince de meslek ilke ve kurallarına ve yönetmeliklerde belirlenen esaslara uymuştur. İşbu üç aylık rapor tarafımda 88/88/2011 tarihinde düzenlenmiştir.

Av.   Y   X

EK-3

MUVAFAKATNAME

MUVAFAKAT VEREN

AVUKAT :
 BARO VE SİCİL NO :
 VERGİ DAİRESİ VE SİCİL NO :
 ADRES :

MUVAFAKATNAME VERİLEN

STAJYER AVUKAT/LAR :
 VE STAJ SİCİL NO/LARI :
 MUVAFAKATNAMENİN KAPSAMI :

İstanbul Barosu stajyeri olarak, Av. Kn.nun 22. maddesi uyarınca avukat yanındaki stajını, nezdimde yapan **Stj. Av. xx** ve **Stj. Av. yy**; gözetimim ve sorumluluğum altında Sulh Hukuk Mahkemeleri, Sulh Ceza Mahkemeleri ile İcra Hukuk/Ceza Mahkemelerinde takip ettiğim dava ve işlerle ilgili duruşmalara girebilmesine ve İcra Müdürlüklerindeki işleri yürütebilmesine MUVAFAKAT EDİYORUM.(1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nun 26.maddesi uyarınca)

Stj.Av. xx ve **Stj.Av. yy**, büromuzun işlerini takip etmeye, fotokopi vb. yollarla dosyadan örnek almaya, dava ve takip dosyalarını incelemeye de (Av. Kanununun 46. maddesi uyarınca) yetkilidir.

TARİH

Av.

EK - 4

**XXX (SULH HUKUK/SULH CEZA/İCRA)
MAHKEMESİ'NE**

Dosya No:

Gözetimimde stajını devam ettirmekte olan Stj. Av. X Y'nin yukarıda numarası yazılı dosyanın duruşmasına girmesine muvafakat ederim.

Av.

EK – 5

XXX MAHKEMESİ'NE

Dosya No:

Sorumluluğum altında bulunan Stj. Av. X Y'ye Avukatlık Kanunu'nun 46. Maddesi uyarınca yukarıda numarası yazılı dosyadan fotokopi verilmesini talep ederim.

Av.